

BESLUT

Datum för beslut:
2025-03-12

Diarienummer:
V-2024-1073

Beslut om remissvar på departementspromemorian Bättre migrationsrättsliga regler för forskare och studenter (DS 2024:31)

Beslutet

Rektor beslutar att Kungl. Tekniska högskolan lämnar remissvar på departementspromemorian Bättre migrationsrättsliga regler för forskare och studenter (DS 2024:31) enligt bilaga 1.

Ärendet

Kungl. Tekniska högskolan har av Justitiedepartementet beretts möjlighet att lämna synpunkter på departementspromemorian Bättre migrationsrättsliga regler för forskare och studenter (DS 2024:31).

Remissvaret har handlagts inom avdelningen för utbildningsstöd och beretts med KTH Relocation, dataskyddsombud, förvaltningsjurist, Forskarutbildningssamordningen samt Forskarutbildningsutskottet.

Detta beslut har fattats av rektor Anders Söderholm efter föredragning av enhetschef Malin Sigvardson. Närvarande vid beslutet var universitetsdirektör Kerstin Jacobsson, ordförande för Tekniska högskolans studentkår Gustav Heldt och mötets sekreterare Annette Grahn.

Denna handling har hanterats digitalt och är därför inte undertecknad.

Bilaga 1: Kungl. Tekniska högskolans synpunkter på departementspromemorian Bättre migrationsrättsliga regler för forskare och studenter (DS 2024:31)

Sändlista

Regeringskansliet (Justitiedepartementet)

Expeditionsdatum:

2025-03-26

Bilaga 1: Kungl. Tekniska högskolans synpunkter på departementspromemorian Bättre migrationsrättsliga regler för forskare och studenter (DS 2024:31)

Sammanfattning

Behovet att förbättra det migrationsrättsliga regelverket för forskare och doktorander är stort. KTH välkomnar därför utredningen och många av förslagen i departementspromemorian. Om de blir verklighet får de betydande konsekvenser för utländska forskare, doktorander och studenter som ansöker om uppehållstillstånd i Sverige, och kommer att underlätta för svenska lärosäten att attrahera och behålla internationella talanger även efter avslutade studier eller forskning. KTH avstyrker dock avsnitt 6.6 i sin helhet.

Synpunkter

KTH tillstyrker förslagen om förändringar rörande forskare och forskarstuderande i kapitel 5, och vill också lämna kommentarer på följande:

5.2 Möjlighet till uppehållstillstånd för forskning för doktorander: genom att tillåta doktorander att erhålla uppehållstillstånd för forskning, snarare än för studier, förbättras deras rörlighet och villkor, inklusive för medföljande familjemedlemmar. KTH har även ett stort antal gästdoktorander och vill påtala att förslaget bör gälla även denna grupp.

5.3.3 Förkortning av kvalifikationstiden för permanent uppehållstillstånd från fyra till tre år för forskare och doktorander. En doktorand som visar framgång i studierna skulle dock kunna erbjudas möjlighet till permanent uppehållstillstånd redan efter två år, vilket kan underlätta för KTH att behålla kvalificerade individer och främja kontinuitet i forskningsprojekt.

5.5 Möjlighet till visering inom landet i vissa fall, till exempel vid utlandsresor som har anknytning till sökandens forskning eller forskarstudier, eller för att besöka familj i utlandet. Motsvarande bör gälla för den som sökt uppehållstillstånd som familjemedlem. Forskning idag är internationell och bedrivs globalt, och KTH understryker att det är både nödvändigt och motiverat att forskare eller forskarstuderande under handläggningen av till exempel en förlängningsansökan kan resa tillbaka in i Sverige efter en internationell konferens eller annan resa som har anknytning till forskningen. Att även familjemedlemmar omfattas av möjligheten till nationell visering är motiverat. KTH finner förslaget otydligt gällande om en familjemedlem som fått uppehållstillstånd som anknuten till person som får uppehållstillstånd för forskning eller forskarstudier kan resa ut och återvända till Sverige efter tex hemresa för en familjeangelägenhet UTAN att resa i sällskap med forskaren. Det är ett viktigt ställningstagande för att Sverige inte ska tappa i konkurrenshänseende gentemot andra länder och bör förtydligas.

KTH tillstyrker vissa av förslagen rörande uppehållstillstånd för studier i kapitel 6.

Förändringsförslagen som riktar sig mot regelverket för uppehållstillstånd för studier innebär försämringar för den enskilde jämfört mot idag. KTH är dock generellt positiv även till dessa förslag då de är utformade för att motverka missbruk av uppehållstillstånd för studier.

6.2 Begränsning av arbetstid vid sidan av studier, med undantag för arbete som omfattar utbildning, praktik osv eller som har anknytning till den utbildning som personen med uppehållstillstånd bedriver. KTH ser att det är bra att en begränsning införs för att säkerställa att studierna kan prioriteras, men det förslagna taket om 15 timmar (motsvarande ca 37,5 % av heltid) är alltför strikt. Många internationella studenter är redan hårt

ekonomiskt ansatta och att få möjlighet till erfarenheter av svenskt arbetsliv är viktigt för anknytning och integration till Sverige. Vi föreslår därför att både begränsningen under terminstid och möjligheten att arbeta utanför terminstid ses över. Tvärtemot vad utredningen föreslår anser KTH att möjlighet till obegränsat arbete under sommaruppehållet är motiverat, för att ge studenterna bättre ekonomiska förutsättningar och minska ekonomisk stress samt behov av att deltidsskärpa under terminerna.

Det är också viktigt att säkerställa att tidsbegränsade uppdrag/anställningar inom lärosätenas studentkårer inte omfattas av begränsningen av arbetstid, och att uppehållstillstånd för studier ska kunna innebära rätt att inneha avlönat uppdrag på studentkår, så länge uppdraget har anknytning till den utbildning som personen med uppehållstillstånd bedriver.

För KTH är samarbetet med studentkåren och kring studentinflytande högt prioriterat. Tekniska högskolans studentkår är liksom KTH en internationell miljö, och där representation av internationella studenter, även icke-EU medborgare, tillför stort värde. Om en student med uppehållstillstånd väljs till heltidsuppdrag i studentkåren idag är det dock förknippat med stora kostnader och ytterligare och onödiga förseningar av utbildningen. Att byta till uppehållstillstånd för arbete går ganska lätt, men det är vid slutet av de årslånga uppdragen som problemen infinner sig, då en behöver resa ut för att på nytt söka uppehållstillstånd för studier. Uppdragen tar ofta slut i juni, varpå utresa och väntetid för beslut ofta resulterar i att terminsstarten missas, vilket kan innebära 6–12 månaders väntan innan nästa möjlighet att återuppta studierna infinner sig. En möjlighet att på uppehållstillstånd för studier inneha avlönat uppdrag på studentkår skulle skapa likvärdig förutsättning för alla KTH:s studenter att delta i kårens arbete med studentinflytandefrågor.

6.3 Skärpta krav på godtagbara framsteg i studierna KTH delar uppfattningen att det är viktigt att studenter som beviljas uppehållstillstånd för studier gör godtagbara framsteg i sina utbildningar. Ett tydligare och skärpt krav på studieframsteg kan bidra till att upprätthålla kvalitet och seriositet inom svensk högre utbildning. Samtidigt är det avgörande att regelverket tar hänsyn till studenter som kan ha särskilda skäl för tillfälliga studieavbrott eller förseningar, exempelvis på grund av sjukdom eller andra oförutsedda händelser. I samband med implementeringen av förslaget bör det säkerställas att sådana omständigheter beaktas för att skapa ett rättvist och rimligt system för uppföljning av studieframsteg. Det är också viktigt att ett system för uppföljning inte medför nya administrativa pålagor vare sig på lärosätena eller på migrationsverket.

6.8 Åtgärder för att fler återkallelsebeslut ska kunna verkställas (gäller både studenter och forskare). KTH ser en betydande risk med förslaget att studenter ska vara skyldiga att uppge en svensk adress redan vid ansökningstillfället för uppehållstillstånd. Vid denna tidpunkt saknar många studenter ännu en fast bostadsadress i Sverige, då boendearrangemang ofta inte är klara förrän närmare terminsstart eller när de redan har anlänt till Sverige. Detta kan leda till ökad oro bland de sökande samt generera fler frågor till både lärosätena och Migrationsverket.

6.7 Åtgärder för en effektivare handläggning: KTH ser en möjlig rättsäkerhetsrisk med att handlingar av typen meritförteckningar och kompletterande uppgifter om forskningens finansiering kan komma att inkrävas av sökande. Om migrationsverket inte har adekvat kompetens att bedöma ett ärendes specifika handlingar, kan det både förlänga handläggningstiden samt öka risken för felaktiga beslut och behovet av överklaganden.

KTH avvisar följande förslag i kapitel 6:**6.6 Ett ökat informationsutbyte och ändringar såvitt gäller antagnings- och studieregister.**

Information i Ladok är i grunden offentlig. Att lägga till ett informationsattribut med uppgift om medborgarskap skulle möjliggöra för allmänhet att begära ut personuppgifter ur Ladok innehållande medborgarskap. Förutom en ökad administrativ hantering skulle detta tillföra helt nya risker vad gäller integritet och hot som skulle kunna riktas mot grupper av studenter i deras egenskap av medborgare i ett visst land. Lärosätena skulle t.ex. kunna få utlämnandeförfrågningar riktade mot speciella nationaliteter varpå uppgifter från lärosäten skulle möjliggöra skapandet profileringar utifrån nationalitetsbakgrund. Detta är inte acceptabelt för KTH. Redan nu finns internationella studentgrupper som upplever utsatthet och förföljelse. Deras underordnade position har inte beaktats i promemorian.

KTH avvisar 6.6 också utifrån att förslagen inte är förenliga med universitetets uppdrag att bedriva utbildning och forskning av hög kvalitet, samt att samverka med det omgivande samhället. Universitetet har ett ansvar att säkerställa rättssäker hantering av studenters och forskares uppgifter och effektiv administration. Att inkludera uppgifter om medborgarskap i antagnings- och studieregistren, uppgifter som KTH inte behöver för sin verksamhet, och att tvinga KTH att lagra dessa uppgifter över tid i syfte att dela dem med Säkerhetspolisen och Migrationsverket, riskerar att åsidosätta såväl principen om uppgiftsminimering i artikel 5.1(c) som principen om lagringsminimering i artikel 5.1(e) i Dataskyddsförordningen. Detta kan uppfattas som ett intrång i studenternas personliga integritet, vilket i sin tur riskerar att leda till en känsla av övervakning bland studenterna som kan påverka rekryteringen av internationella studenter och även förtroendet för KTH negativt.

Slutligen avvisar KTH att de gallringsföreskrifter i redovisningsförordningen som särskilt avser uppgift om medborgarskap ska upphävas, för att inte uppgifter om medborgarskap ska gallras ur registren tidigare än vad det kan finnas behov av uppgifterna. Uppgift om medborgarskap skulle därmed finnas under en mycket längre tid än vad som är nödvändigt, vilket skulle strida mot lagringsminimering (artikel 5.1(e) i dataskyddsförordningen), i enlighet med vad som anförts ovan.

Utöver detta ställer sig KTH bakom yttrandet från Sveriges universitets och högskolors förbund, SUHF.